

Uvod u nove programe i fondove EU 2021. – 2027.: nova pravila pripreme i provedbe programa EU

Mr. sc. Ivana Maletić, članica Europskog revizorskog suda

On-line konferencija „Novi proračun EU-a 2021.-2027. i programi u okviru EU sljedeće generacije za organizacije civilnog društva u RH”, 25. siječnja 2021.

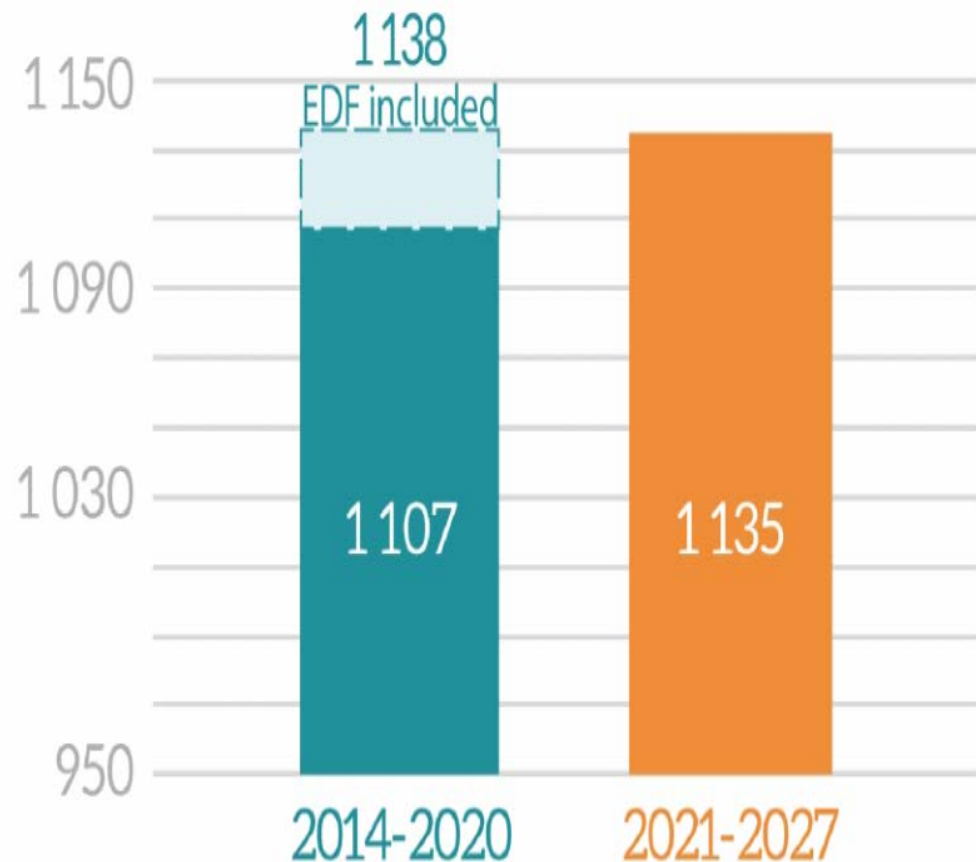
Pregovori o novom VFO-u 2021. – 2027.: Europska komisija

- **Prijedlog Komisije iz svibnja 2018.** – novi financijski okvir i skup reformiranih programa koji se temelje na sljedećim načelima:
  - veća usmjerenost na europsku dodanu vrijednost;
  - jednostavniji i transparentniji proračun;
  - smanjenje birokracije za korisnike;
  - fleksibilniji proračun koji omogućuje brže reagiranje;
  - proračun kojim se ostvaruju rezultati.
- **Revidirani Prijedlog Komisije iz svibnja 2020.** – zadržavaju se glavne značajke prijedloga iz 2018. i uvodi se novi instrument „EU sljedeće generacije” (engl. *Next Generation EU*; NGEU) kao odgovor na COVID-19

Pregovori o novom VFO-u 2021. – 2027.: Vijeće i Europski parlament

- **Prijedlog Vijeća iz srpnja 2020.** – zadržavaju se glavne značajke prijedloga Komisije iz 2018. uz smanjenje proračuna i realokaciju sredstava
- **Paket dogovoren između Vijeća i Parlamenta 10. studenoga 2020., a 17. prosinca formalno usvojen novi VFO 2021.–2027.:**
  - ciljano povećanje programa EU-a, među ostalima Obzor Europa i Erasmus+, za 15 milijardi eura;
  - veća fleksibilnost EU-a pri odgovaranju na nepredviđene potrebe;
  - veća uključenost proračunskog tijela u nadzor nad prihodima u okviru instrumenta NGEU;
  - veća pozornost usmjerena na bioraznolikost, klimatska i rodna pitanja;
  - okviran plan za uvođenje novih vrsta vlastitih sredstava.

Usporedba tekućeg i novih prijedloga VFO-a

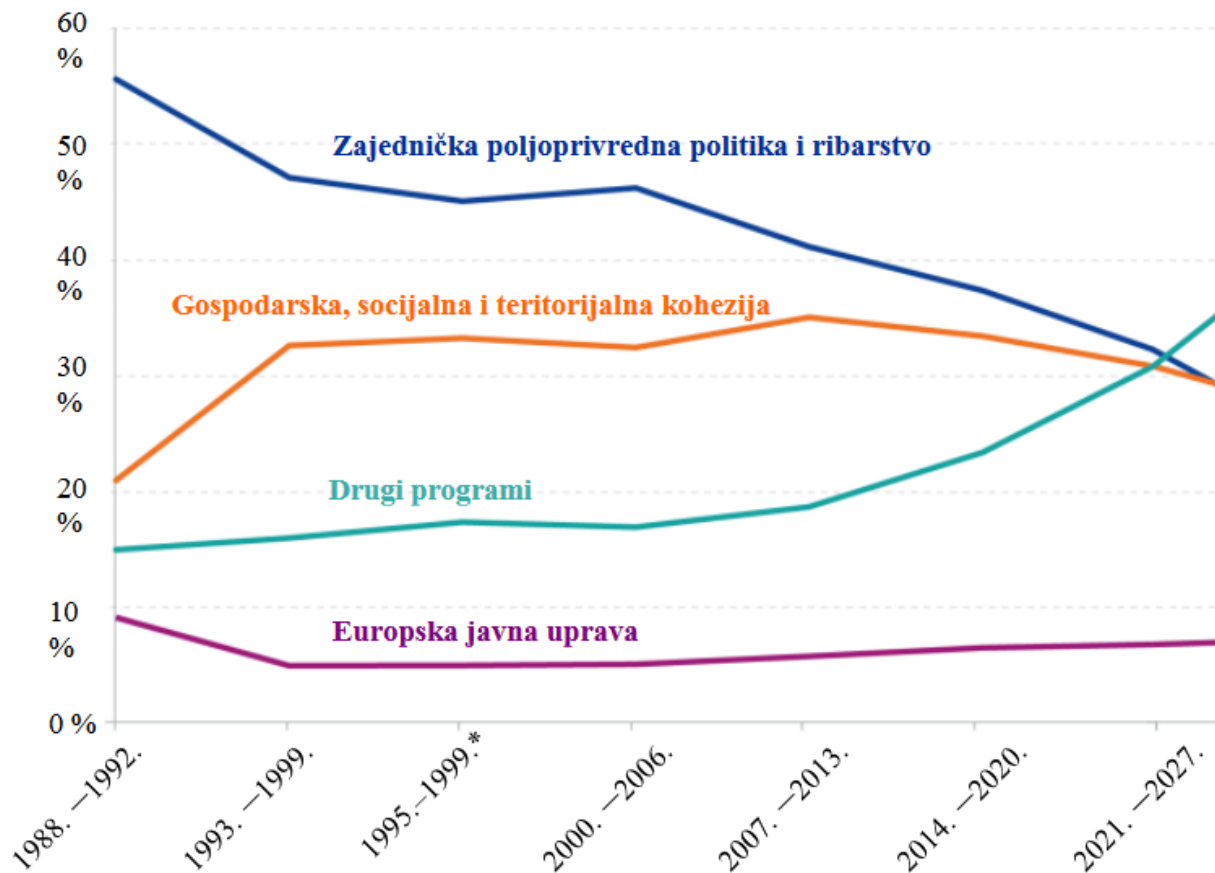
- VFO 2014. – 2020.: 1.138,0 mlrd. (1,03% EU-28 BND)
- Prijedlog EK iz 2018.: 1.134,6 mlrd. (1,11% EU-27 BND)
- Prijedlog EK iz 2020.: 1.100,0 mlrd. + 750 mlrd. NGEU
- Prijedlog Vijeća iz 2020.: 1.074,3 mlrd. + 750 mlrd. NGEU
- Prijedlog EP iz 2018.: 1.324,1 mlrd. (1,30% EU-27 BND)
- Dogovor Vijeća i EP iz 2020.: 1.074,3 mlrd. + 750 mlrd. NGEU

Izdatak za Europski razvojni fond nije ubrojen u tekući proračun 2014.– 2020., dok se u novom financijskom razdoblju ubraja u VFO.

Opće značajke novog VFO-a 2021. – 2027. i CPR-a

- 27 umjesto 28 država članica.
- Smanjenje sredstava za zajedničku poljoprivrednu politiku i kohezijsku politiku za otprilike 12% po politici. Prijedlog DC i EP ne prihvaćaju, kohezijska omotnica se povećava za 7% u odnosu na 2014.–2020.
- Povećanje stope nacionalnog sufinanciranja projekata. Prijedlog DČ ne prihvaćaju.
- Skraćivanje razdoblja za apsorpciju sredstava s N+3 na N+2. Prijedlog DC ne prihvaćaju.
- Prebacivanje sredstava između dvaju stupova ZPP-a.
- Smanjenje broja programa s 58 na 37.
- Fleksibilnost proračuna i pričuva EU-a za brzi odgovor na moguće krize.
- Veća pozornost vladavini prava.
- Promjene političkih prioriteta.

Promjene političkih prioriteta kroz VFO-ove

*Usklađeno zbog proširenja iz 1995.

Drugi programi uključuju:

- Obzor Europa;
- Program Digitalna Europa;
- Program jedinstvenog tržišta (uključujući COSME);
- Erasmus+;
- Fond za azil i migracije;
- Fond za unutarnju sigurnost;
- Europski fond za obranu;
- Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju.

Ključne novosti u kohezijskoj politici

- U proračunskom razdoblju 2021. – 2027. prijedlog Komisije je da se CPR–om obuhvate četiri ESI fonda (svi osim Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, EPFRR–a) te dodatna tri fonda: Fond za azil i migracije (FAMI), Instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI) i Fond za unutarnju sigurnost (FUS).
- **Osvremenjivanje:**
  - ulaganje u sve regije;
  - fleksibilniji okvir i administrativno rasterećenje;
  - snažnija poveznica s europskim semestrom.

Uredba o
zajedničkim
pravilima za
ESI fondove
*Common
Provision
Regulation,
CPR*

Ključne novosti u kohezijskoj politici

- **Pet glavnih ciljeva** umjesto dosadašnjih 11 prioriteta:
  - Pametnija Europa – inovativna i pametna gospodarska preobrazba;
  - Zelenija Europa – s niskom razinom emisija ugljika;
  - Povezanija Europa – prometna povezanost i digitalne mreže;
  - Europa s istaknutijom socijalnom komponentom – provedba europskog stupa socijalnih prava; i
  - Europa bliža građanima – održiv i integriran razvoj urbanih, ruralnih i obalnih područja putem lokalnih inicijativa.

Ključne novosti u kohezijskoj politici

- Važna pojednostavljena koja će smanjiti administrativno opterećenje i ubrzati procedure provedbe na EU razini odnose se na:
  - izmjene procedure za odobravanje velikih projekata (vrijednosti iznad 50 milijuna eura), ukida se procedura Europske komisije za odobrenje velikih projekata i potpisivanje ugovora o pomoći (grant agreement),
  - upotrebu metode pojednostavljenih troškova,
  - PDV je prihvatljiv trošak za projekte ukupne vrijednosti ispod 5 milijuna eura, bez obzira je li krajnji korisnik u sustavu PDV-a,
  - projekte koji ostvaruju prihode – ukida obveza izračuna diskontiranog neto prihoda u okviru analize troškova i koristi

Tri stupa ulaganja u sljedeću generaciju (NGEU)

Omotnice za Hrvatsku iz novog prijedloga VFO-a i NGEU-a (Komisija + Vijeće), u mil. eura, tekuće cijene

Izvor financiranja	Program / Fond	Omotnica za Hrvatsku
VFO	Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	5.356
	Kohezijski fond (KF)	1.547
	Europski socijalni fond plus (ESF+)	1.983
	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	2.146
	Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR)	244
	Ispregovarani dodatak za kohezijsku politiku	500
	Program potpore SURE	1.000
	Ukupno:	12.776
NGEU	Fond za oporavak i otpornost (RRF)	8.530 <ul style="list-style-type: none"> • Od čega bespovratna sredstva: 6.180 • Od čega zajmovi: 2.350 (max. 3.500 odnosno 6,8% BND-a)
	REACT-EU	700 - 800
	Fond za pravednu tranziciju (FPT)	300
	Mehanizam EU-a za civilnu zaštitu (rescE)	Prema načelu solidarnosti, nema inicijalne dodjele po državama članicama.
	Ruralni razvoj (EPFRR)	100
	Ukupno:	9.730
VFO + NGEU ukupno za Hrvatsku:		22.506

Izvor: obrada autorice prema podacima Europske komisije.

KRAJ

Hvala na pažnji!

Napomena: Stavovi autorice izneseni u ovoj prezentaciji isključivo su njeni osobni i stručni stavovi te ne nužno stavove institucije u kojoj je zaposlena i ni na koji način je ne obvezuju.